

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

MEGHÍVÓ

A

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
tisztelettel meghívja Önt a

A nemzeti kisebbségek (jog)állapotváltozásai
a Kárpát-medencében

az 1945-ös történelmi cezúra után

című interdiszciplináris konferenciára, amely a

Kooperatív Doktori Program részeként kerül megrendezésére

Időpont

2025. október 30.

Helyszín

Károli Gáspár Református Egyetem
Károlyi-Csekonics-Palota, Szivarszoba
1088 Budapest, Múzeum u. 17.

További információ:

Dr. Makkai Béla – V/5. projektvezető

makkai.bela@kre.hu

+36 20 38-26-926

PROGRAM

8:30 Érkezés, regisztráció

9:00 Köszöntő

Prof. Dr. habil. Horváth Miklós DSc

I. panel: *Határon túli magyarság és magyar nemzetpolitika 1945 után -*

Moderátor: Kovács Balázs Drs.

9:10 Dr. Bárdi Nándor

Az erdélyi magyarság önszerveződése és az anyaország tétova ölelése 1945 után

9:30 Dr. Gyurcsík Iván

A felvidéki magyarság sorsa a „hontalanság éveitől” a szlovák nyelvtörvényig

9:50 Dr. Makkai Béla

Magyarok Délvidéken Jajce és Dayton között (1943-1995)

10:10 Kérdések és vita

10:30 Kávészünet.

II. panel: *Nemzetpolitikák a Kárpát-medencében – kisebbségi alulnézetből –*

Moderátor: Dr. Makkai Béla

10:50 Dr. Kiss-Szemán Róbert

Kisebbségi szlovák önkép és nemzetkép 1945 után

11:10 Dr. Lukács B. György

A hazai szlovének, horvátok és szerbek a nagypolitika áramában: a „láncos kutya” korszak és Jugoszlávia felbomlása idején

11:30 Dr. Dupka György

A kárpátaljai magyarság a történelem üllőjén

11:50 Kérdések és vita

12:10 Ebédészünet (szendvics-ebéd)

III. panel: *A kisebbségi sors jogi, társadalom-lélektani, emlékezet- és szomszédság-politikai aspektusai a XX-XXI. században*

Moderátor: dr. Szönyegi Tamás Drs.

12:40 Dr. Dupcsik Csaba

A kisebbségi lét hagyományos és modern diskurzusai

13:00 Csáky Csongor

Emlékezetpolitika és az identitásörzés aktív gyakorlata

13:20 Dr. Surján László

Identitásörzés és szomszédságismeret, mint a „trianoni ördöglakat” feltörése

13:40 Dr. Manzinger Krisztián

Kínál-e a nemzetközi jog gyógyírt a kisebbségi problémákra a XXI. században?

14:00 Kérdések és vita

14:20 Zárszó

A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁBAN EGYÜTTMŰKÖDŐ SZERVEZETEK

- Charta XXI. Megbékélési Mozgalom
- ELTE BTK Szláv és Balti Filológiai Intézet
- ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézete
- ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézete
- Károli Gáspár Református Egyetem ÁJK Nemzetközi Jogi Tanszék, BTK TKI Szociológiai Tanszék, és BTK TTI Új- és Jelenkori Történeti Tanszék
- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
- Nemzeti Közszerológiai Egyetem Kisebbségpolitikai Kutatóműhelye
- Rákóczi Szövetség

A KONFERENCIA ELŐADÓI

Bárdi Nándor PhD

Történész. Egyetemi oktató Szegeden, majd a Teleki László Alapítvány Közép-Európa Intézetének munkatársa. Jelenleg az ELTE (korábban MTA) Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének kutatóprofesszora. Főbb kutatási területe: a romániai magyar kisebbség története, a budapesti kormányzatok magyarságpolitikája, és Köztes-Európa nemzetépítései. A *Regio* folyóirat szerkesztője, az Erdélyi Magyar Adatbank tartalomfejlesztője, a Kriterion Könyvkiadó 20. század sorozatának társszerkesztője.

Csáky Csongor

Történész, politológus. A felvidéki Ipolynyék szülöttjeként az ELTE-n szerzett diplomát. Kiss Gy. Csaba révén 2006-ban kapcsolódott be a Rákóczi Szövetség munkájába, ahol hamarosan a szervezet főtákaraként működött. Halzl József elnök leköszönése (2018) óta tölti be a Szövetség elnöki tisztét, s szolgálja az elszakított nemzetrészek és különösen a szórványban és diaszpórában élő ifjúság magyar nemzetbe integrálásának társadalmi küldetését.

Dupcsik Csaba PhD

Történész, szociológus: a KRE BTK Szociológia Tanszékének habilitált docense, illetve tudományos főmunkatárs az (egykor MTA, ma) ELTE Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézetében. A két legfontosabb kötete: *A magyarországi cigányság története*, Osiris, 2009; *A magyar szociológiai gondolkodás története 1990-ig*, KRE–L'Harmattan, 2022). Társszerzője volt nyolc, a közoktatásban használt történelem-tankönyvnek.

Dupka György PhD

Író, újságíró, történész. A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács tagja, az MTA és az MMA köztestületi külső tagja, a Magyar Írószövetség választmányi tagja. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet ügyvezető igazgatója. A köteteiben a kárpátaljai magyarság

sorskérdéseit vizsgálja, GULÁG-GUPVI és láger-kutató. Többek mellett a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje (2017), a Magyar Kultúra Lovagja (2018), s a Teleki Pál-érdemérem (2023) kitüntetettje.

Gyuresík Iván PhD

Jogász, diplomata, egyetemi oktató. A Csemadok országos szervező titkára, majd az Együttélés Politikai Mozgalom, valamint, a pozsonyi Mercurius Társadalomtudományi Kutatócsoport alapítója. A Teleki László Intézet, a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, a Határon Túli Magyarok Hivatala, majd a Külügyminisztérium munkatársa (Prága, Varsó, Szarajevó). A Nemzeti Közszerületi Egyetem Kisebbségpolitikai Kutatóműhelyének alapítója. Szakterülete: regionális együttműködés a nemzetközi kapcsolatokban, Közép-Európa és a kisebbségi jogok.

Kiss Szemán Róbert DSc

Szlavista, hungarológus, műfordító. 1991-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, majd az ELTE BTK oktatója, s a Szláv és Balti Filológiai Intézet igazgatója. 2021/22-ben vendégprofesszor Bécsben, 2024-től az MTA doktora. A katolikus irodalom, és a közép-európai nemzeti kultúrák kutatója. Ján Kollár biográfusa, Hrabal- és Hašek-fordító. Jelentős hazai és nemzetközi folyóiratok munkatársa (pl. a Studia Slavica főszerkesztője). Egy évtizedig állt a prágai Magyar Kulturális Intézet élén. A Magyarországi Szlovákokért Alapítvány elnöke.

Lukács B. György PhD

Történész, műfordító. Kutatási területe Jugoszlávia 1945 utáni története, különös tekintettel a szlovének és horvátok nemzeti törekvéseire; valamint a hazai horvátság társadalmi és kulturális önszerveződése. Az ELTE és a Közszerületi Egyetem volt oktatója, az MTA Történettudományi Intézetének egykori munkatársa. Szakfolyóiratokban (Limes, Világtörténet, Pro Minoritate, stb.) és fontos tanulmánykötetekben publikál; műfordításai számos műfajban forognak.

Makkai Béla CSc

Történész. Kutatásszervező s a Hungarika Információ szerkesztője a Nemzeti Könyvtárban. 1998-tól Széchenyi Professzori Ösztöndíjas és a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója; 13 éven át (alapító) tanszékvezető, habilitált docens. Kutatási területe a perem-magyarország története (a délszláv és román régióban) és a nemzetiségi kérdés a Kárpát-medencében. A Szent Tamás Ökumenikus Közéleti Akadémia történelem moduljának vezetője, a Charta XXI Megbékélési Egyesület tanácsadó testületének tagja.

Manzinger Krisztián PhD

A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara Nemzetközi Jogi Tanszékének megbízott tanszékvezető adjunktusa. Jó egy évtizedig a magyar diplomáciai szolgálatban dolgozott bel- és külföldön (pl. Bukarestben). A Magyar Diplomáciai Akadémia diplomata képzésének oktatója. Kutatási területei a külhoni magyarság és a magyarországi nemzetiségek társadalmi integrációjának intézményi kérdései, a területi alapú hatalommegosztás problematikája. Tagja a Magyar Atlanti Tanácsnak és az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem elnökségének.

Surján László CSc

Patológus, az orvostudomány kandidátusa, egyetemi docens. Számos hazai és nemzetközi tudományos egyesület tagja. Politikusként 1990-1994 között népjóléti miniszter, és a Kereszténydemokrata Néppárt elnöke. 1990-2004 között az Országgyűlés, majd az Európai Parlament képviselője, ahol 2012-2014 között alelnökként működik. Alapító tagja és elnökhelyettese a Nagycsaládosok Országos Egyesületének. 2010-ben elindítja a Charta XXI. megbékélési mozgalmat; az egyesület tiszteleti elnöke.